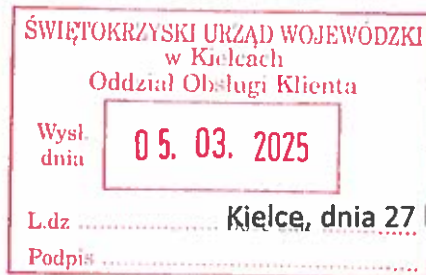

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 27 lutego 2025 r.

Znak:PSZ.V.431.37.2024

**Pani
Adriana Lech
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Moskorzowie**

dotyczy: zaleceń pokontrolnych dla GOPS w Moskorzowie

Zespół Kontrolny Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w dniach 5 – 7 listopada 2024 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanej przez Panią jednostce. Przedmiotem kontroli była struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry oraz ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Czynnościami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Moskorzowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego ze środków własnych gminy, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Nadmienić należy, że w Regulaminie Zarządzeniami Kierownika wielokrotnie wprowadzono zmiany. Zdaniem Zespołu kontrolnego należy uchylić często zmieniany obowiązujący Regulamin i w jego miejsce stworzyć nowy, jednolity dokument. Ponadto w § 10 pkt 33, 34, 35 w zadaniach i kompetencjach pracowników socjalnych wpisano realizację zadań dotyczących świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz świadczeń wychowawczych, które to zadania dodatkowo obciążają pracę pracowników socjalnych, których zatrudnienie jest niezgodne z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Warunki lokalowe Ośrodka są niekorzystne dla pracowników, Kierownik dzieli swój pokój z pracownikiem socjalnym, w drugim pomieszczeniu pracuje 2 pracowników socjalnych i pracownik administracyjny oraz trzeci, bardzo niewielki pokój zajmuje księgowo. Warunki lokalowe są też niekorzystne dla klientów, którzy nie posiadają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, gdyż brak jest pomieszczenia na indywidualne rozmowy z klientem.

Kierownik Ośrodka posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również

właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Osoba świadcząca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiada odpowiednie wykształcenie i staż pracy, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, natomiast nie posiada przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypada 1 040 mieszkańców, ale jest niezgodny z art. 110 ust. 12 wymienionej ustawy, który stanowi, że Ośrodek zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. W kontrolowanej jednostce zatrudnionych jest jedynie dwóch pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, a trzeci na pół etatu. Ponadto pracownicy socjalni obciążeni są dodatkową pracą z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, co ma negatywny wpływ na efektywność prowadzonej pracy socjalnej.

W aktach klientów znajdują się m.in.: aktualne zaświadczenia o wysokości uzyskiwanych dochodów, decyzje, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W decyzjach w podstawie prawnej widniały na ogół aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych, z wyjątkiem publikatora ustawy o pomocy społecznej w 2 decyzjach wydanych na zasiłki okresowe oraz części decyzji na posiłek, a także publikatora k.p.a., który miał niewłaściwy publikator w czterech decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dodatkowo kodeks postępowania administracyjnego przywołano bez daty jego wydania w podstawie prawnej decyzji wydanych na usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz na zasiłki celowe, w tym specjalne ze środków własnych. Ponadto zespół kontrolny odnotował brak rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podstawie prawnej dwóch decyzji wydanych na usługi opiekuńcze oraz decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w jednej decyzji na usługi opiekuńcze przywołano natomiast nieaktualne rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłki i zasiłki celowe z Programu „Posiłek w szkole i w domu” Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 przywołana została bez jej numeru.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym w zasiłkach stałych przekazywana była stronie w sposób prawidłowy - odrębnym pismem. Wyjątkiem była jedna decyzja, w której odnotowano przywołanie informacji o objęciu klienta ubezpieczeniem zdrowotnym w jej postanowieniu, podczas gdy nie jest to przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały.

W sprawdzonych decyzjach, wydanych na posiłek z Programu dożywiania w podstawie prawnej widniał art. 48 ustawy o pomocy społecznej, w którym mowa jest o posiłku, natomiast w decyzjach przyznających zasiłek celowy odnotowano art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym. W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano również prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym. Ponadto w podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze odnotowano brak art. 104 kpa i art. 106 ustawy o pomocy społecznej mówiących o załatwianiu sprawy w drodze decyzji administracyjnej.

W decyzji zmieniającej na usługi opiekuńcze brak było przywołania art. 163 kpa, na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję, a w decyzjach przyznających (niezmieniających) usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niezasadnie przywołano art. 163 kpa.

Nadmienić należy, że w postanowieniu decyzji przyznających zasiłki celowe z Programu „Posiłek w szkole i w domu” widnieje zapis, że przyznaje się „świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności” - zdaniem zespołu kontrolującego należy dodać, że jest to świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Moskorzew dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zaznaczyć należy, że w postanowieniu decyzji, wydanych na specjalne zasiłki celowe stwierdzono brak celu na jaki przyznano pomoc. Informacja ta znajdowała się dopiero w uzasadnieniu dokumentu.

W decyzjach na usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak było zakresu usług oraz terminu wnoszenia opłaty.

Zaznaczyć należy, że osiem decyzji administracyjnych na posiłek z Programu dożywiania wydano z terminem wstecznym, np. decyzja z dnia 23 września 2024 roku, a posiłek przyznany na okres od 3 września 2024 roku. Z informacji Kierownika GOPS wynika, że decyzje przyznające gorący posiłek zostały wydane w miesiącu wrześniu z mocą wsteczną, obowiązującą od daty złożenia wniosku, a powodem tej sytuacji jest fakt, że ustalenie odpłatności za wyżywienie dziecka w szkole odbyło się na pierwszym spotkaniu organizacyjnym rodziców w nowym roku szkolnym po pierwszej połowie września. Dodatkowo decyzje przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznane zostały również z terminem wstecznym.

Zespół kontrolny stwierdził, że cztery decyzje administracyjne na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz jedna na usługi opiekuńcze zostały podpisane przez Wójta Gminy, co jest niezgodne z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że wójt gminy udziela (a nie może udzielić) kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej w większości prawidłowo nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. Jednak

w dwudziestu skontrolowanych decyzjach rygor nadano niewłaściwie, nie został on bowiem przytoczony w trzech miejscach w decyzjach administracyjnych.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, jednak nie we wszystkich poinformowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli jedynie 1 kontrakt z klientem pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami. Stwierdzone nieprawidłowości nie przekroczyły założonego dla kontroli progu istotności ze względu na charakter, wartość, kontekst albo progu istotności ustalonego na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założonego dla kontroli wykonania zadań.

Działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) w związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydaje się następujące zalecenia:

1. Uchylić obowiązujący Regulamin i w jego miejsce stworzyć nowy, jednolity dokument z zadaniami i kompetencjami pracowników socjalnych zgodnymi z zapisami ustawy o pomocy społecznej.
2. Osoba świadcząca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, która nie posiada przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych, powinna uzupełnić swoje kwalifikacje, zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. Zapewnić prawidłową realizację zadań z zakresu pomocy społecznej poprzez niezwłoczne zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.
4. W decyzjach administracyjnych z zakresu pomocy społecznej przytaczać obowiązujące akty prawne wraz z datami wydania i ich publikatorami.
5. We wszystkich decyzjach administracyjnych przywoływać w podstawie prawnej rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
6. W podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze przytaczać art. 104 kpa i art. 106 ustawy o pomocy społecznej stanowiące o załatwianiu sprawy w drodze decyzji administracyjnej.
7. W podstawie prawnej decyzji zmieniających przywoływać art. 163 k.p.a.
8. W decyzjach administracyjnych wydanych na zasiłki stałe nie stosować zapisu o składce zdrowotnej, a o objęciu składką zdrowotną informować klienta odrębnym pismem.

9. W postanowieniu decyzji przyznających pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego wskazywać cel, z uwagi na który pomoc została przyznana.
10. W decyzjach administracyjnych z zakresu dożywiania przytaczać Uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 wraz z jej numerem.
11. W postanowieniu decyzji przyznających zasiłki celowe z Programu „Posiłek w szkole i w domu” stosować zapis, że przyznaje się świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w formie zasiłku celowego.
12. Nie wydawać decyzji administracyjnych na posiłek oraz na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terminem wstecznym.
13. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskazywać zakres usług oraz informować o terminie wnoszenia opłaty.
14. Prawidłowo nadawać decyzjom administracyjnym rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu decyzji informując klienta, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu dokumentu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.
15. W pouczeniach decyzji informować klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.
16. Wszystkie decyzje administracyjne wydawane w zakresie pomocy społecznej muszą być pieczętowane i podpisywane przez osobę, która posiada upoważnienie wójta gminy do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.
17. Wykorzystywać kontrakt socjalny jako jeden z głównych instrumentów pracy socjalnej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, Kierownik jednostki powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

Spoida
G

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Perzyna
Renata Perzyna

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk
Józef Bryk